

DĚLOSTŘELECKÉ ROZHLEDY

Redaktor: Plukovník gšt. Josef Churavý.

DUBEN 1938.

Štábní kapitán gšt. pol. poz. let. Emil Deutsch:

Dělostřelectvo pro podporu letectva.

Rozvojem samočinných zbraní a dělostřelectva zvýšila se velmi palebná mohutnost obráncova. Aby útočník vůbec mohl vyrazit k útoku a v útoku pokračovat, musí na většinu nepřátelských zbraní položit palbu, aby je umlčel a umožnil postup pozemním jednotkám. Množství a druh obráncových zbraní si vynutily u útočníka opět zbraně, které mohou vyvinout palbu potřebnou k jich umlčení. Máme proto lehké a těžké kulomety, doprovodné zbraně pěchoty, divisní, sborové a armádní dělostřelectvo, samočinné zbraně proti letadlům a dělostřelectvo proti letadlům. Bojiště je pak horizontálně i vertikálně rozděleno tak, že každé z těchto zbraní případně úkol umlčovat určité zbraně nepřátelské, které brání v postupu pozemních jednotek.

Dnešní bitva nemůže být úspěšná bez spolupráce a podpory letectva. Poněvadž protivník přikládá touž důležitost činnosti letectva, snaží se nepřátelskému letectvu v jeho činnosti zabránit. Má k tomu úkolu stíhací letectvo a pozemní protiletadlové (PL.) zbraně, kulomety malé i velké ráže a dělostřelectvo. Tyto zbraně brání objekty v zápolí i objekty v poli. Moderní vyšší jednotky mají vlastní dělostřelectvo PL. a vlastní velké kulomety PL., jejichž úkolem je brániti především bojující vojska, zálohy a palebná postavení dělostřelectva proti letectvu. Naše letectvo pak má za úkol zjistit sílu a sestavu nepřítele, umístění záloh, sestavu nepřátelského dělostřelectva a řídit palbu vlastního dělostřelectva na tyto zjištěné cíle. Dalším úkolem letectva je provádět útoky pumami a střelbou z kulometů a děl na cíle, na které dělostřelectvo nemůže z jakýchkoli příčin střítet nebo na které je třeba dělovou palbu zhustit palbou leteckou. Ve válce španělské provádí letectvo bitevní útoky k přímé podpoře útočící pěchoty. Vidíme tedy, že úkoly letectva v bitvě jsou velmi důležité, a proto se musíme snažit, abychom vlastnímu letectvu provádění jeho úkolů co nejvíce usnadnili nebo i vůbec umožnili.

Jak jsem již uvedl, má letectvo jednoho nepřítele ve vzduchu a druhého na zemi. Proti nepříteli ve vzduchu, stíhacímu letectvu, zasadíme vlastní stíhací letectvo. Nemáme však pozemních zbraní, jimiž bychom umlčeli nepřítele na zemi, t. j. kulomety PL. a dělostřelectvo PL.

Poněvadž protiletadlové zbraně vyšších jednotek mají hlavně bránit bojující vojska, zálohy a palebná postavení dělostřelectva, jsou jejich palebná postavení v účinné donosnosti našich zbraní. Ale nemáme zbraně, t. j. dělostřelectva, které by mělo hlavní úkol umlčovat nepřátelské protiletadlové zbraně. Dělostřelectvo divisní provádí palby přímé podpory a palby ochranné, dělostřelectvo sborové palby proti bateriím a daleké, dělostřelectvo armádní rovněž palby proti bateriím a daleké nebo na zvláštní odolné cíle.

Všechny tyto palby jsou prováděny v prospěch pozemních jednotek. Postup vlastních pozemních jednotek jest umožněn tehdy, jsou-li umlčeny

zbraně, které jim brání v postupu. Nemůžeme proto vzít pozemním jednotkám tuto palbu. Všeobecně má dnešní divise jen málo dělostřeleckých oddílů, které sotva stačí k podpoře pěchoty. Sbor své oddíly zcela zaměstná palbami proti bateriím a dalekými. Palby armádního dělostřelectva jsou pak řízeny na cíle, na které mohutnost dělostřelectva divisi a sborů nestačí, nebo podle potřeby zesilují palby dělostřelectva vyšších jednotek. Vidíme tedy, že nemůžeme použít ani dělostřelectva vyšších jednotek, ani dělostřelectva armádního k palbám na nepřátelské zbraně PL.

Na odůvodnění svého názoru uvádím počet zbraní PL., které se mohou vyskytnout v útočném pásmu sboru, a z toho plynoucí potřebu dělostřelectva na umlčení těchto zbraní.

Předpokládejme, že sbor útočí v pásmu asi 10—12 km širokém. V tomto pásmu mohou se vyskytnout asi tři palebné jednotky velkých kulometů PL. a asi dvě baterie dělostřelectva PL. nehledě k jednotkám malorážních kulometů. Tyto zbraně se projeví až během boje, kdy naše letectvo vzlétne nad nepřátelské obranné postavení. Nebude tedy možno zjistit umístění protiletadlových zbraní před zahájením útoku a zničit je během dělostřelecké přípravy. Poněvadž největší činnost letectva pozorovacího i letectva bitevního bude při vyrazení útoku, je třeba, aby v této době byly připraveny vlastní zbraně, které nepřátelské protiletadlové zbraně zničí nebo umlčí.

K zničení jedné baterie je třeba asi 500—800 ran lehkých nebo 300—500 ran hrubých. Počítáme-li se dvěma nepřátelskými bateriemi, je nutno na ně vystřeliti 1000—1600 ran nebo 600—1000 ran, abychom je zničili. Normální kadenci vystřílíme baterii 500 ran asi za 60 minut, 800 ran asi za 100 minut. Kdybychom tyto palby prováděli hrubým dělostřelectvem, vystřílíme normální kadenci jednou baterii 300 ran za 150 min., 500 ran za 250 minut. Kdybychom k této palbě určili lehký oddíl, trval by ničení jednoho cíle 20—35 minut, hrubý oddíl by zničil nepřátelskou baterii za 50—80 minut.

Tim bychom však zeslabili účinnou podporu pozemních jednotek po dobu v rozpětí 60—100 minut o dvě lehké baterie nebo po dobu 20—35 minut o dva lehké oddíly. Při použití hrubého dělostřelectva zeslabíme jeho účinek o dvě hrubé baterie na dobu 150—250 minut nebo o dva hrubé oddíly na dobu 50—80 minut, a to v době, kdy paleb dělostřelectva je nejvíce třeba k podpoře vyrazení útoku a k jeho úspěšnému pokračování. Zůstávají nám ovšem stále v činnosti tři palebné jednotky velkých kulometů a nepřihlížíme vůbec ke kulometům malorážním. Velké kulometry proti letadlům působí do výše 2000 m, tedy do výše, v níž létají naše dělostřelecké letouny, jichž dělostřelectvo v této době velmi potřebuje k spolupráci.

Budeme-li jen umlčovat nepřátelské protiletadlové zbraně, t. j. v našem případě pět cílů, musíme počítat takto:

K umlčení jednoho cíle musíme vystřelit na 1 ha 70 ran hrubých nebo 100—150 ran lehkých za 3 minuty největší kadencí. Musíme tedy k tomu použít pěti oddílů, jestliže známe všechny cíle působící proti našemu letectvu současně a že je současně budeme umlčovat.

Poněvadž nebudeme znát současně, a ihned všechny cíle, spokojíme se tím, že při vyrazení útoku budeme mít jeden oddíl připraven k palbě na nepřátelské zbraně protiletadlové.

Aby umlčení bylo účinné a trvalo delší dobu, musíme udržet u cíle pocit nejistoty tím, že na 1 ha střílíme v hodině 100—200 ran. Máme-li jeden oddíl o třech bateriích, stěží s ním vystačíme na umlčování a udržování. Tím jsou ovšem pozemní jednotky ochuzeny o palbu jednoho oddílu. Určíme-li k tomuto úkolu lehký oddíl, oslabíme tak přímou podporu, určíme-li k tomu hrubý oddíl, znemožníme účinné provádění paleb proti bateriím.

Závěr je, že nemůžeme použít dělostřelectva vyšších jednotek ani dělostřelectva armádního k provádění paleb proti nepřátelským zbraním protiletadlovým, ale že tyto palby musíme plnit, abychom umožnili činnost vlastního pozorovacího letectva, kterého potřebují vyšší velitelství a zbraně, po případě abychom usnadnili činnost letectva bitevního. Jako pěchota se nemůže obejít bez podpory dělostřelectva, tak letectvo, aby mohlo plnit úkoly zpravodajské (hlavně fotografické při pořizování řadových a prostorových snímků, kdy poskytuje nepřátelským protiletadlovým zbraním nejvhodnější cíl, poněvadž musí zachovávat stejnou výšku, směr i rychlost), dále, aby mohlo spolupracovat se zbraněmi a účinně zasáhnout do bitvy, potřebuje alespoň jeden oddíl dělostřelectva k podpoře letectva.

Nebude-li pro tento oddíl vždy cílů protiletadlových, bude zesilovat palby sborového dělostřelectva.

Počítáme-li, že na počátku války budou letecké ztráty 70%, máme opět o důvod více, abychom toto procento zmenšili. Při tom poukazují na známou a stále opakovanou skutečnost, že to bude dlouho trvat, než bude letecký průmysl převeden na stupeň válečné výroby. I když stupeň válečné letecké výroby bude odpovídat spotřebě, nebude nikdy odpovídat potřebě množství a jakost leteckého personálu, který bude za války cvičen. Finanční náklad, který si vyžádá zvětšení počtu dělostřelectva, bude v tomto případě velmi rentabilní.

Jestliže jsme se smířili se zvětšením počtu dělostřelectva, musíme ještě rozřešit, kterému velitelství má být tento oddíl organizačně přidělen.

Dnešní divise je poměrně malá vyšší jednotka, která nemá velkého zájmu na letecké činnosti. Armáda pak je příliš velká jednotka, bojující na rozlehlé frontě, která ovšem má zájem na činnosti letectva spolupracujícího se zbraněmi a provádějícího průzkum, ale jeden oddíl na frontě armády nemůže splnit úkol podpory letectva.

Vrcholný zájem na úspěšné činnosti pozorovacího letectva má však sbor; šířka jeho pásma je také úměrnější působnosti jednoho oddílu. Bylo by tedy výhodné rozmnožit sborové dělostřelectvo o jeden oddíl k podpoře letectva.

Konečně je třeba rozhodnout o ráži a druhu dělostřelectva k podpoře letectva. Nepřátelské protiletadlové zbraně budou rozloženy asi v hloubce 2—10 km. Potřebujeme tedy dělo, které má přibližně takovou donosnost. Dále potřebujeme střely, jejíž dráha letu je dostatečně zakřivená, aby jí nebyly překážkou terénní nerovnosti, tedy houfnice. Poněvadž se musíme spokojit jedním oddílem a cílů bude větší počet, musíme mít možnost vystřelit co největší počet ran v krátké době, tedy houfnici s velkou kadencí, ale také s dostatečnou mohutností účinku střely. Tomuto požadavku odpovídá lehká houfnice.

Palebná postavení nepřátelských protiletadlových zbraní budou volena tak, aby na ně nebylo vidět z pozemních pozorovatelů. Bude tedy

povinnosti všech pozorovacích letounů, které plní jakékoliv úkoly, označovat umístění nepřátelských zbraní protiletadlových tomuto oddílu, poněvadž ony letouny nejlépe zjistí palébná postavení zbraní PL.

Nakonec shrnuji: Vlastní letectvo potřebuje k podpoře své činnosti dělostřelectva k podpoře letectva v hodnotě oddílu. Nejvhodnější je, aby to byl oddíl lehkých houfnic, který by byl organickou částí sborového dělostřelectva.

Major gšt. Karel K r e p l:

Dělostřelectvo proti bateriím.

Neslýchaný rozvoj letecké zbraně a široké použití motoru v armádě, z něhož se zrodila nová zbraň, útočná vozba, zastínily, zvláště v poslední době, důležitost dělostřelectva v moderní bitvě. Zdá se, že se studiu protibaterijní činnosti nevěnuje náležitá péče.

Pokud je tomu tak, děje se to neprávem. Nehledíc ani k tomu, že použití motoru má své značně omezené možnosti vzhledem k nesmírné potřebě pohonných hmot a poměrně jen malým zásobám, zůstává dělostřelectvo stále ještě hlavní a veledůležitou zbraní a protivníkovo dělostřelectvo pak pěchotě nejúhlavnějším nepřítelem.

Dělostřelectvo může zasáhnout pěchotu na veliké dálky, i tehdy, kdy pěchota je ještě v hustých pochodových tvarech; drtí útočný elán a schopnost odporu pěchoty svými hromadnými palbami. Proto se musíme snažit, abychom nepřátelské dělostřelectvo umlčovali co nejdříve a umožnili tak pěchotě boj za nejlepších podmínek. Schopnost soustředit palbu a manévrovat jí činí z dělostřelectva zbraň tím nebezpečnější, že může své palby náhle a neočekávaně soustředit na kterémkoli místě bojiště a rychle měnit cíle.

Uvědomme si proto, že činnost protibaterijní je zásadním prvkem v bitvě.

Nové bojové a palébné prostředky pěchoty nikterak nezmenšily důležitost úkolů dělostřelectva. Doprovodné zbraně ji umožňují, aby sama vyřešila drobnější nahodilosti boje, kdy podpora dělostřelectva by přišla pozdě. Tím se může dělostřelectvo plně věnovat těm úkolům, které lépe hovoří jeho vlastností, a může dokonaleji rozvinout svou činnost časově i prostorově. Mohutná podpora palbou zůstává však pro pěchotu tím důležitější, čím lépe je protivníková pěchota vyzbrojena.

Za světové války byla protibaterijní činnost velmi zdokonalena. Zkušenosti byly však získány hlavně na opevněných frontách. Zdá se, že se získané zkušenosti dostatečně nezhodnocují a že se studiu této činnosti nevěnuje taková péče, jaké zasluhuje.

Za dnešních podmínek a možností boje bychom měli věnovat obzvláštní pozornost činnosti proti bateriím za pohybné války, a tu je třeba především si uvědomit všechny zvláštní podmínky a okolnosti jejího provádění.

V pohybné válce je rozvinutí nepřítele mnohem méně známo než za stabilisace. Máme méně prostředků, zvláště střeliva, čas nás nutí jednat rychle.